

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

2023

METODIKA **k provádění nařízení vlády** **č. 62/2023 Sb.,**

o stanovení podmínek provádění opatření
Natura 2000 na zemědělské půdě

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

STRATEGICKÝ PLÁN SZP

**Metodika k provádění nařízení vlády
č. 62/2023 Sb.,**

o stanovení podmínek provádění opatření
Natura 2000 na zemědělské půdě

pro rok 2023

V této metodice jsou zahrnuta a srozumitelně vyložena ustanovení závazné právní normy pro poskytování dotací. Právní nárok lze proto odvozovat pouze z této právní normy a dalších předpisů a nikoliv z textu této metodiky! Text metodiky není právně závazný!

Obsah

1 Úvod	4
2 Obecné informace k monitoringu zemědělských ploch	5
3 Zemědělská půda, na kterou lze poskytovat platbu	6
4 Výše dotace	6
4.1 Sazba.....	6
5 Žádost o dotaci	7
5.1 Kdo může podat žádost	7
5.2 Náležitosti žádosti a její podání.....	7
6 Podmínky poskytnutí dotace	8
6.1 Povinnost evidence dílů půdních bloků	8
6.2 Prokázání právního důvodu užívání při aktualizaci evidence půdy.....	8
6.3 Omezení aplikace hnojiv	8
6.4 Pravidla podmíněnosti.....	8
6.5 Podmínka zemědělského obhospodařování.....	8
7 Kombinovatelnost s dalšími opatřeními Strategického plánu SZP	9
8 Zásah vyšší moci a mimořádných okolností	9
9 Změna osoby žadatele, převod obchodního (zemědělského) závodu	11
9.1 Ukončení zemědělské činnosti fyzické osoby z důvodu zdravotní nezpůsobilosti (dlouhodobá pracovní neschopnost) – zemědělský závod nepřebírá žádný jiný subjekt.....	11
9.2 Ukončení zemědělské činnosti fyzické osoby – zemědělský závod přebírá jiný subjekt.	11
9.3 Změna žadatele u právnických osob z důvodu jejich přeměny (např. splynutí, sloučení, převod jmění na společníka, rozdělení společnosti, zánik právnické osoby bez likvidace aj.).....	11
9.4 Převod (koupě či pacht) celého zemědělského závodu – žádost jako celek bude převedena na nového žadatele.....	11
9.5 Převod (koupě či pacht) části zemědělského závodu – na nového žadatele bude převedena část žádosti, část žádosti si ponechá původní žadatel.....	12
9.6 Úmrtí žadatele (vyšší moc)	12
10 Shrnutí nejčastějších problémových oblastí vedoucích k neposkytnutí, snížení popř. vrácení platby	13
11 Související legislativa	13
11.1 Legislativa EU.....	13
11.2 Legislativa ČR	13
12 Užitečné odkazy	15

Seznam použitých zkratk

AEKO	Agroenvironmentálně-klimatická opatření
AMS	systém monitoringu ploch pomocí družic (Area Monitoring System)
BISS	Základní podpora příjmu pro udržitelnost (Basic Income Support for Sustainability)
DZES	dobrý zemědělský a environmentální stav půdy (součást podmíněnosti)
EZ	ekologické zemědělství
CHKO	chráněná krajinná oblast
KNM	kontrola na místě
LPIS	systém pro vedení a aktualizaci evidence půdy dle užívatelských vztahů podle zákona 252/1997 Sb., o zemědělství, rozšířený o další funkční vlastnosti potřebné především pro účely administrace dotací (Land Parcel Identification System)
MZe	Ministerstvo zemědělství
Natura 2000	oblasti způsobilé pro poskytnutí platby (NP a 1. zóny CHKO)
NP	národní park
OPŽL	oddělení pro příjem žádostí a LPIS místně příslušného regionálního odboru SZIF
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
PPH	povinné požadavky na hospodaření (součást podmíněnosti)
RO SZIF	regionální odbor SZIF
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika Evropské unie
T	druh zemědělské kultury trvalý travní porost

1 Úvod

Tato metodika je určena žadatelům o poskytnutí platby na opatření „Oblasti Natura 2000 na zemědělské půdě“ (dále jen „Natura 2000“) a je platná pro rok 2023.

Od roku 2023 je vyplácení dotací v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě realizováno na základě Strategického plánu SZP, který byl schválen vládou dne 12. října 2022 a následně Evropskou komisí dne 24. listopadu 2022. Strategický plán SZP je klíčovým nástrojem podpory zemědělského sektoru a venkova pro období 2023–2027. Stanovuje zemědělské, potravinářské a lesnické cíle, kam směřují zemědělské dotace z evropských fondů a kofinancované z národních zdrojů. Vychází přitom z potřeb rozvoje venkova a zvyšování kvality životního prostředí.

Novinkou je povinné zavedení monitoringu zemědělských ploch prostřednictvím družic, který se týká všech opatření na plochu v rámci jednotné žádosti. Systém AMS ověří, zda byly na pozemku uskutečněny zemědělské aktivity, k jejichž plnění se žadatel v žádosti zavázal.

Strategický plán SZP od roku 2023 nahrazuje Program rozvoje venkova, nově zahrnuje také přímé platby a intervence společné organizace trhu. Aktuální znění Strategického plánu SZP je možné nalézt na stránkách www.eagri.cz.

Nové programové období SZP s sebou přináší nové právní předpisy, a to jak v oblasti komunitárního práva, tak na národní úrovni. Základními právními předpisy, kterými se upravují podmínky pro poskytování plateb v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě jsou zejména:

Přímo použitelné předpisy Evropské unie:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013, v platném znění.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 ze dne 2. prosince 2021 o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky a zrušení nařízení (EU) č. 1306/2013, v platném znění.

Legislativa ČR:

- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle užitelských vztahů, ve znění pozdějších předpisů.

Kompletní seznam legislativy ve vztahu k nařízení vlády č. 62/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření Natura 2000 na zemědělské půdě naleznete v kapitole č. 11.

S případnými dotazy, které se týkají podmínek pro poskytnutí platby, je možné obrátit se na infolinku MZe tel: 221 811 111, e-mail: info@mze.cz; nebo na infolinku SZIF, který je gestorem za administraci žádostí a vyplácení dotací, tel: 222 871 871, e-mail: info@szif.cz. Gesci za nařízení vlády č. 62/2023 Sb. má v rámci MZe Odbor environmentálních podpor rozvoje venkova. Gesci za administraci žádostí a vyplácení dotací má v rámci SZIF odbor PP a environmentálních podpor.

2 Obecné informace k monitoringu zemědělských ploch

Od roku 2023 je povinností členských států Evropské unie zavést monitoring zemědělských ploch prostřednictvím družic a využívání geotagovaných fotografií jako důkazu o plnění podmínky. Systém AMS se týká všech opatření na plochu v rámci jednotné žádosti a jeho hlavním úkolem je ověřit, zda byly na pozemku uskutečněny zemědělské aktivity, k jejichž plnění se žadatel v žádosti zavázal. Pro rok 2023 se monitorují podmínky **zemědělské obhospodařování, ověření deklarované kultury a plodiny, termín provedení seče a pastvy a zakázané operace**, a to pro tato opatření:

- Základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS)
- Podpora příjmu vázaná na produkci (CIS)
- Celofaremní ekoplatba
- Malý zemědělec
- Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (CRISS)
- Mladý zemědělec
- Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO)
- Oblasti s přírodními omezeními (ANC)
- Ekologické zemědělství (EZ)
- Natura 2000 na zemědělské půdě

Všechny díly půdních bloků a zákresy plodin spadající pod výše zmíněná opatření uvidí žadatel na nově vzniklém portálu AMS, který je přidružený ke stávajícímu portálu farmáře. Výsledky monitoringu žadatel uvidí symbolikou semaforu, tedy červená = nesplnění podmínky, zelená = splnění podmínky a žlutá = nelze nad daty rozhodnout. Právě v případě „žlutého pozemku“ bude nejčastěji docházet k využití geotagovaných fotografií, tedy fotografií s jasným určením místa a času pořízení. V praxi bude žadatel pracovníkem Státního zemědělského intervenčního fondu požádán o vyfotografování předem daného pozemku žadatelem a zaslání fotografie fondu přes k tomu určenou mobilní aplikaci. Zasláním těchto geotagovaných fotografií může žadatel urychlit vyhodnocování monitoringu a předejít tak doplňující návštěvě inspektora.

AMS také nově žadateli umožní reagovat na výsledky monitoringu změnou nebo stažením žádosti (po celou dobu monitorovacího období) nebo doložením průkazného materiálu (ve chvíli, kdy výsledek monitoringu nebude dle žadatele v souladu s reálným stavem). Za pomoci těchto novinek se žadatel může vyhnout případnému snížení dotace. S příchodem systému AMS a jeho nového portálu dostane žadatel k dispozici užitečná data i pro vlastní potřebu (satelitní snímky či indexová data).

3 Zemědělská půda, na kterou lze poskytovat platbu

- Platba v oblastech Natura 2000 se poskytuje **pouze na zemědělskou půdu s druhem zemědělské kultury T evidovanou v LPIS, která se nachází na území:**
 - **ptačích oblastí** (dle § 45e odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.) **a zároveň na území NP nebo 1. zóny CHKO,**
 - **evropsky významných lokalit zařazených do národního seznamu** (dle § 45a odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.), **a zároveň na území NP nebo 1. zóny CHKO nebo**
 - **ostatním území 1. zóny CHKO.**
 - Na území NP se platba neposkytne v **zastavěném území nebo zastavitelné ploše.** V těchto oblastech žadatel nebude žádat o platbu Natura 2000 na z.p., zároveň mu však nebude odečtena část platby v opatření AEKO – Ošetřování extenzivních travních porostů a EZ.
- Platbu lze poskytnout na nejméně 1 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury T.
- Výměru zemědělské půdy, na kterou lze poskytnout platbu může žadatel zjistit z informativního výpisu LPIS s názvem „Přehled oprávněných výměr DPB pro opatření Natura 2000 na zemědělské půdě“ k zadanému datu. O výpis je možné požádat na jakémkoliv oddělení příjmu žádosti a LPIS místně příslušného regionálního odboru SZIF (dále jen „OPŽL“) v ČR.

***Poznámka:** Pokud žadatel zjistí jakékoliv nesrovnalosti ve výpisu z LPIS, měl by o této skutečnosti informovat OPŽL.*

4 Výše dotace

4.1 Sazba

Sazba pro oblasti Natura 2000 dle § 5 odst. 3 nařízení vlády je stanovena ve výši:

- **95 EUR na 1 ha T na území 1. zóny CHKO**
- **56 EUR na 1 ha T na území NP.**
- Dotaci žadatel obdrží v českých korunách, a to podle kurzu uveřejněného v Úředním věstníku EU k poslednímu dni roku, který předchází roku, za který byla žádost o poskytnutí platby podána (§ 5 odst. 4 nařízení vlády). Pro rok 2023 je pro přepočítání sazby stanoven směnný kurz ve výši **24,116 CZK/EUR.**
- Nachází-li se díl půdního bloku zároveň na území ptačí oblasti, evropsky významné lokality a NP nebo 1. zóny CHKO, dotace se nesčítá a je udělena v rámci oblasti Natura 2000 jen jednou.
- Nachází-li se díl půdního bloku jen zčásti v oblasti Natura 2000 a zčásti mimo oblast Natura 2000, dotace se poskytne pouze na tu část dílu půdního bloku, která se nachází v oblasti Natura 2000. Výměra části dílu půdního bloku nacházející se v oblasti Natura 2000 je uvedena i v předtištěné žádosti.

5 Žádost o dotaci

Základní podmínkou pro podání žádosti o dotaci v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě je povinnost být evidován v LPIS. V LPIS musí mít žadatel evidovanou alespoň minimální výměru zemědělské půdy, na kterou lze dotaci poskytnout. O zaevidování do LPIS je možné požádat na OPŽL.

5.1 Kdo může podat žádost

Žádost může podat fyzická nebo právnická osoba evidovaná v LPIS, která na sebe má v LPIS evidován alespoň 1 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury T, který se nachází v NP nebo 1. zóně CHKO.

5.2 Náležitosti žádosti a její podání

Žádost je možné podat výhradně prostřednictvím informačního systému SZIF v rámci jednotné žádosti přes Portál farmáře. S přípravou může žadateli pomoci referent místně příslušného OPŽL, přičemž místní příslušnost se řídí bydlištěm fyzické nebo sídlem firmy právnické osoby. Samotné podání přes Portál farmáře však musí provést žadatel sám.

Žádost musí být podána nejpozději **do 15. května 2023** v rámci jednotné žádosti, přičemž žádost o dotaci v oblastech Natura 2000 je řešena samostatnou přílohou (deklarací).

Následky nesplnění podmínky: Po 15. květnu 2023 je možné podat žádost ještě dalších 25 kalendářních dnů, což má ovšem za následek snížení platby ve výši 1 % za každý pracovní den prodlení, poté dojde k zamítnutí žádosti.

V rámci jednotné žádosti je vždy nutné uvést veškerou výměru zemědělské půdy, kterou má žadatel k dispozici a která musí být vedena v LPIS. Tzn., že i ten žadatel, který nebude žádat o BISS, ale bude žádat o poskytnutí dotace v rámci oblastí Natura 2000 na z.p. **uvede veškeré pozemky, které má k dispozici,** a to do „Deklarace zem. půdy“.

Následky nesplnění podmínky: V případě nedodržení této povinnosti je platba snížena v závislosti na míře porušení. Je-li rozdíl mezi celkovou plochou deklarovanou a výměrou zjištěnou:

- vyšší než 3 % ale nižší nebo roven 4 % plochy uvedené v žádosti, sníží se platba o 1 %,
- vyšší než 4 % ale nižší nebo roven 5 % plochy uvedené v žádosti, sníží se platba o 2 %,
- vyšší než 5 % plochy uvedené v žádosti, sníží se platba o 3 %.

Nedílnou součástí žádosti o poskytnutí dotace je:

- Deklarace užívání půdy – obsahuje seznam dílů půdních bloků včetně jejich výměry, které jsou způsobilé pro platbu v oblastech Natura 2000 a jsou vedeny v LPIS na žadatele k danému dni. Žadatel nemusí žádat na plnou výměru dílů půdních bloků. Deklarovanou výměru lze snížit na výměru, na kterou chce žadatel skutečně požádat nebo nechce-li na daný díl půdního bloku žádat o dotaci vůbec, neuvede jej v deklaraci. Pokud v období po vytvoření žádosti a před jejím podáním došlo ke změně, např. navýšení/snížení výměry dílu půdního bloku nebo k zaevidování nového dílu půdního bloku do LPIS, může žadatel v předtiskové aplikaci elektronicky vytvořit nový předtisk nebo změnit původní předtisk přidáním dalšího řádku (DPB).

Odesláním žadatel stvrzuje, že uvedené údaje jsou pravdivé, proto je nutné všechny údaje uvedené v žádosti pečlivě zkontrolovat.

- Zákresy pro jednotlivá opatření a zákresy plodin – Žádost o dotaci na plošná opatření v rámci jednotné žádosti musí být podána prostřednictvím geoprostorového formuláře, jak stanoví čl. 8 nařízení Komise (EU) č. 1173/2022. V aplikaci LPIS pro přípravu jednotné žádosti si žadatel připraví zákresy užívaných ploch (včetně zákresů plodin), na které bude požadovat dotaci. Připravenou datovou sadu, odpovídající geoprostorové podobě žádosti, žadatel odešle na Portál farmáře SZIF, kde si připravená data vygeneruje do formuláře jednotné žádosti, který následně prostřednictvím Portálu farmáře podá.
- Prohlášení žadatele o tom, že se zavazuje dodržovat pravidla podmíněnosti po celý kalendářní rok na veškeré jím obhospodařované půdě. Problematika podmíněnosti je popsána v metodické příručce k podmíněnosti pro rok 2023.
- Platný doklad prokazující právní subjektivitu žadatele – tato příloha je povinná pouze pro právnické osoby, které nejsou zapsány v obchodním rejstříku. Předkládají se originály těchto dokladů či jejich ověřené kopie (ne starší než 3 měsíce).

6 Podmínky poskytnutí dotace

6.1 Povinnost evidence dílů půdních bloků

Díly půdních bloků, na které je podána žádost o poskytnutí dotace, musí mít žadatel na sebe evidovány v LPIS minimálně **ode dne doručení žádosti na OPŽL do 30. září 2023**, jinak na ně dotace nemůže být poskytnuta.

Následky nesplnění podmínky: V případě nedodržení této povinnosti je dotace snížena tak, aby odpovídala výměře zemědělské půdy, u níž žadatel podmínku neporušil. Tato výměra není zahrnuta do výměry zjištěné podle § 12b zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a další snížení dotace se řídí rozdílem mezi výměrou deklarovanou v žádosti o dotaci a výměrou zjištěnou.

- pokud je rozdíl mezi zjištěnou a deklarovanou výměrou menší nebo rovno 0,1 ha zjištěná plocha bude považována za plochu uvedenou žádosti o dotaci.
- pokud je rozdíl mezi zjištěnou a deklarovanou výměrou vyšší než 3 % nebo 4 ha, pak se dotace sníží o 1,5 násobek zjištěného rozdílu. Snížení dotace nesmí být vyšší než částka odpovídající ploše uvedené v jednotné žádosti.

6.2 Prokázání právního důvodu užívání při aktualizaci evidence půdy

V případě, že při aktualizaci evidence půdy dojde k rozporu, bude žadatel vyzván k prokázání právního důvodu užívání zemědělské půdy nebo k předložení písemné dohody, která rozpor vyjasní.

Následky nesplnění podmínky: Dotace nebude poskytnuta na díl půdního bloku, případně jeho část, kde nedojde k prokázání právního důvodu užívání nebo předložení dohody.

6.3 Omezení aplikace hnojiv

Na území 1. zóny CHKO je zakázáno hnojit, používat kejdu, silážní šťávy a ostatní tekuté odpady. Pastva je povolena.

Na území NP je povoleno ke hnojení používat pouze hnůj nebo kompost, pastva je povolena.

Žadatel je povinen předložit evidenci hnojení za uplynulý kalendářní rok v průběhu fyzické KNM. Evidence hnojení musí obsahovat náležitosti uvedené ve vyhlášce č. 377/2013 Sb. Tuto evidenci je možné vést jak v písemné, tak v elektronické podobě.

Následky nesplnění podmínky: Dotace za příslušný kalendářní rok nebude žadateli poskytnuta.

6.4 Pravidla podmíněnosti

Poskytnutí dotace je podmíněno plněním pravidel podmíněnosti. Ta zahrnují podmínky dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy (DZES) a povinné požadavky na hospodaření (PPH). Jednotlivé požadavky a také snížení za jejich neplnění jsou stanoveny nařízením vlády č. 73/2023 Sb., o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům. Kontrolám podmíněnosti se detailně věnuje metodická příručka MZe k podmíněnosti pro rok 2023.

6.5 Podmínka zemědělského obhospodařování

Dotace je podmíněna zemědělským obhospodařováním trvalých travních porostů.

Zemědělským obhospodařováním je v termínu do 31. srpna příslušného kalendářního roku provedení:

- pastvy, včetně likvidace nedopasků, přičemž podmínka likvidace nedopasků se nevztahuje na plochu s průměrnou sklonitostí převyšující 10°, nebo
- seče s odklizením biomasy.

Mulčování je možné pouze se souhlasným stanoviskem orgánu ochrany přírody. Tento souhlas musí být uveden v LPIS k příslušnému DPB a to před zahájením mulčování.

Poznámka: *Výjimka údržby může být na daném dílu půdního bloku stanovena pouze na základě:*

- provádění agroenvironmentálně-klimatického opatření podle nařízení vlády č. 75/2015 Sb. nebo podle nařízení vlády č. 80/2023 Sb.

- provádění opatření ekologické zemědělství podle nařízení vlády č. 76/2015 Sb. nebo podle nařízení vlády č. 81/2023 Sb.,
- provádění opatření základní celofaremní ekoplatba na trvalém travním porostu podle nařízení vlády č. 83/2023 Sb.
- jiného právního předpisu, např. zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, nebo
- při provádění obnovy trvalého travního porostu podle § 3j zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

Následky nesplnění podmínky:

V případě nedodržení povinnosti zemědělského obhospodařování nebo provedení mulčování bez souhlasného stanoviska orgánu ochrany přírody je dotace snížena tak, aby odpovídala výměře zemědělské půdy, u níž žadatel podmínku neporušil. Tato výměra není zahrnuta do výměry zjištěné podle § 12b zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a další snížení dotace se řídí rozdílem mezi výměrou deklarovanou v žádosti o dotaci a výměrou zjištěnou.

- pokud je rozdíl mezi zjištěnou a deklarovanou výměrou menší nebo rovno 0,1 ha zjištěná plocha bude považována za plochu uvedenou v žádosti o dotaci.
- pokud je rozdíl mezi zjištěnou a deklarovanou výměrou vyšší než 3 % nebo 4 ha, pak se dotace sníží o 1,5 násobek zjištěného rozdílu. Snížení dotace nesmí být vyšší než částka odpovídající ploše uvedené v jednotné žádosti.

7 Kombinovatelnost s dalšími opatřeními Strategického plánu SZP

Opatření je možné kombinovat s dalšími dotacemi poskytovanými podle Strategického plánu SZP. Na jednom dílu půdního bloku je možné poskytovat dotaci na:

- Základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS)
- Celofaremní ekoplatba
- Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO)
 - dobíhající závazky opatření AEKO – ošetřování travních porostů podle nařízení vlády č. 75/2015 Sb. (v rámci AEKO stanoven odpočet)
 - AEKO – ošetřování extenzivních travních porostů podle nařízení vlády č. 80/2023 Sb. (v rámci AEKO stanoven odpočet)
- Ekologické zemědělství (EZ)
 - dobíhající závazky opatření EZ podle nařízení vlády č. 76/2015 Sb. (v rámci EZ stanoven odpočet)
 - opatření EZ podle nařízení vlády č. 81/2023 Sb. (v rámci EZ stanoven odpočet)
- Oblasti s přírodními znevýhodněními (ANC)

8 Zásah vyšší moci a mimořádných okolností

Jestliže žadatel poruší podmínky pro poskytnutí dotace v důsledku zásahu vyšší moci nebo mimořádné okolnosti a tento zásah řádně prokáže SZIFu, neuplatní se vůči tomuto žadateli žádná sankce a to za podmínky, že **zásah vyšší moci nebo mimořádné okolnosti oznámí (nebo jím pověřená osoba) nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy tak může učinit, a to prostřednictvím Portálu farmáře.**

Oznámení podá na formuláři „Ohlášení o zásahu vyšší moci nebo mimořádných okolností“ prostřednictvím Portálu farmáře. Spolu s tímto oznámením musí předložit příslušné doklady, prokazující mimořádnou okolnost nebo zásah vyšší moci – viz níže.

Za tolerovatelné případy zásahu vyšší moci a mimořádných okolností se podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116, v platném znění, považují zejména:

- vážná přírodní katastrofa nebo závažný meteorologický jev, které významně zasáhnou zemědělský závod,
- náhodné zničení budov zemědělského závodu určených k chovu zvířat,
- epizootii, napadení rostlin chorobami nebo výskyt škodlivého organismu rostlin postihující všechna hospodářská zvířata nebo plodiny žadatele nebo jejich část,
- vyvlastnění celého zemědělského závodu nebo jeho velké části, pokud nemohlo být toto vyvlastnění předvídáno v den podání žádosti.
- úmrtí žadatele,
- déletrvající pracovní neschopnost žadatele,

Případy vyšší moci, mimořádných okolností	Doklady žadatele prokazující vyšší moc, mimořádné okolnosti
Dlouhodobá pracovní neschopnost žadatele	<ul style="list-style-type: none"> - Potvrzení lékaře - Nutné je uvést důvod podání Ohlášení (porušení, některé povinnosti plynoucí z dané legislativní normy).
Vyvlastnění celého zemědělského závodu nebo jeho velké části, pokud toto vyvlastnění nemohlo být předvídáno v den přijetí závazku nebo podání žádosti.	<ul style="list-style-type: none"> - Potvrzení vyvlastňovacího úřadu (tj. obecního úřadu s rozšířenou působností nebo magistrátu statutárního města) o vyvlastnění pozemku (včetně č.j., data vydání a data nabytí právní moci rozhodnutí, parcelního čísla pozemku a katastrálního území) nebo rozhodnutí příslušného vyvlastňovacího úřadu o vyvlastnění pozemku - Potvrzení OPŽL, z kterého bude zřejmé, kterému půdní blok odpovídá dotčený vyvlastněný pozemek - Srovnávací tabulka DPB a parcel
Změna uživatele pozemku v rámci pozemkové úpravy dle zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úradech, ve znění pozdějších předpisů.	<ul style="list-style-type: none"> - Výpis z katastru nemovitostí na dotčený pozemek. Potvrzení pozemkového úřadu, že vydal rozhodnutí (č.j., ze dne, nabytí právní moci), kterým byl vydán pozemek uživatele vyplývající z výpisu nebo Rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně vlastnických vztahů v rámci pozemkové úpravy. - Potvrzení OPŽL, z kterého bude zřejmé, kterému PB odpovídá dotčený pozemek vydaný rozhodnutím pozemkového úřadu o výměně vlastnických vztahů v rámci pozemkové úpravy. - Srovnávací tabulka půdních bloků a parcel
Vážná přírodní katastrofa, která významně zasáhne zemědělský závod	<ul style="list-style-type: none"> - Protokol o místním šetření - Notářské osvědčení o jiných skutkových dějích a stavu věci. - Potvrzení pojišťovny. - Poškození způsobené povětrnostními vlivy – dokládá se sdělení příslušného hydrometeorologického ústavu o půdní vlhkosti, úhrnu srážek či síle větru atd. - Poškození způsobené biotickými činiteli (např. poškození porostu hrabošem, rozrytí DPB divokými prasaty – dokládá se: <ul style="list-style-type: none"> - zpráva tzv. uživatele honitby - odborné posouzení ÚKZUZ o poškození porostů z důvodu výskytu hraboše polního
Nahodilé zničení chovatelských budov zemědělského závodu způsobené nehodou.	<ul style="list-style-type: none"> - Notářské osvědčení o jiných skutkových dějích a stavu věci. - Potvrzení pojišťovny.
Epizootická nákaza nebo choroba rostlin postihující všechna hospodářská zvířata nebo plodiny zemědělce nebo jejich část.	<ul style="list-style-type: none"> - Potvrzení Státní veterinární správy - Potvrzení státní rostlinolékařské správy (ÚKZÚZ)
Vážné poškození nebo úplné zničení založeného porostu biotickými a abiotickými činiteli bez zavinění příjemce dotace/žadatele.	<ul style="list-style-type: none"> - Zpráva od lesní ochranné služby. - Kontrola na místě prostřednictvím OPŽL. - Potvrzení místně příslušného hydrometeorologického ústavu v případě poškození způsobeného klimatickými změnami.

9 Změna osoby žadatele, převod obchodního (zemědělského) závodu

Dojde-li po dni podání jednotné žádosti k změně osoby žadatele, převodu obchodního (zemědělského) závodu původního žadatele (převodce), **musí být tato skutečnost nabyvatelem oznámena prostřednictvím Portálu farmáře.** Žadatelem se stává nabyvatel, na kterého tak přecházejí veškerá práva a povinnosti převodce v souvislosti s jednotnou žádostí.

Změna žadatele, převod obchodního (zemědělského) závodu je povolen v případě:

9.1 Ukončení zemědělské činnosti fyzické osoby z důvodu zdravotní nezpůsobilosti (dlouhodobá pracovní neschopnost) – zemědělský závod nepřebírá žádný jiný subjekt.

Podklady oznámení:

- Ohlášení ukončení zemědělské činnosti bez nástupce.
- Doklad prokazující ukončení zemědělské činnosti žadatele.
- Potvrzení o vynětí žadatele z LPIS.
- Dokumenty prokazující zdravotní nezpůsobilost (např. lékařská zpráva, ve které bude lékařem potvrzeno, že žadatel není ze zdravotních důvodů, nadále schopen vykonávat zemědělskou činnost).

9.2 Ukončení zemědělské činnosti fyzické osoby – zemědělský závod přebírá jiný subjekt.

Podklady oznámení:

- Ohlášení ukončení zemědělské činnosti s převzetím zemědělského závodu.
- Prohlášení nového žadatele o převzetí závazku.
- Identifikační údaje nového žadatele (včetně bankovního spojení).
- Doklad prokazující ukončení zemědělské činnosti žadatele.
- Potvrzení o vynětí původního žadatele z LPIS.
- Doklad prokazující zařazení DPB pro nového žadatele do LPIS.

Pozn: Ohlášení ukončení zemědělské činnosti s převzetím závodu lze v rámci opatření Natura 2000 použít pouze v případě, že je mezi převodcem a nabyvatelem **uzavřena smlouva o převodu celého zemědělského závodu** dle příslušných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“) (viz. bod 9.4).

9.3 Změna žadatele u právnických osob z důvodu jejich přeměny (např. splynutí, sloučení, převod jmění na společníka, rozdělení společnosti, zánik právnické osoby bez likvidace aj.).

Podklady oznámení:

- Ohlášení změny žadatele.
- Prohlášení nového žadatele o převzetí závazku.
- Identifikační údaje nového žadatele (včetně bankovního spojení).
- Potvrzení o vynětí původního žadatele z LPIS.
- Doklad prokazující zařazení DPB pro nového žadatele do LPIS.
- Doklady prokazující změnu společnosti (např. Notářský zápis včetně výpisu z obchodního rejstříku s vyznačenou změnou, aj.).

9.4 Převod (koupě či pacht) celého zemědělského závodu – žádost jako celek bude převedena na nového žadatele.

Podklady oznámení:

- Ohlášení změny žadatele.
- Prohlášení nového žadatele o převzetí závazku.
- Identifikační údaje nového žadatele (včetně bankovního spojení).
- Potvrzení o vynětí původního žadatele z LPIS.
- Doklad prokazující zařazení DPB pro nového žadatele do LPIS.
- Doklady prokazující převod závodu (smlouvy uzavřené v souladu s OZ).

9.5 Převod (koupě či pacht) části zemědělského závodu – na nového žadatele bude převedena část žádosti, část žádosti si ponechá původní žadatel.

Podklady oznámení:

- a) Ohlášení změny žadatele.
- b) Prohlášení nového žadatele o převzetí závazku.
- c) Prohlášení původního žadatele o plnění závazku na zbývajících PB.
- d) Identifikační údaje nového žadatele (včetně bankovního spojení).
- e) Vyplněná deklarace DPB, která obsahuje údaje o DPB, které byly převedeny v rámci převodu z žadatele na nabyvatele.
- f) Potvrzení o ukončení užívání předmětných DPB žadatelem v LPIS.
- g) Doklad prokazující zařazení DPB pro nového žadatele do LPIS.
- h) Doklady prokazující převod části závodu (smlouvy uzavřené v souladu s OZ).

DŮLEŽITÉ

- a) **Nelze provést převod vlastnictví zemědělského závodu mezi manžely, kdy závod spadá do společného jmění manželů.**
- b) **Nelze provést převod vlastnictví zemědělského závodu mezi subjekty, které mají mezi sebou k zemědělské činnosti uzavřenu smlouvu o společnosti (§ 2716 OZ).**

9.6 Úmrtí žadatele (vyšší moc)

Podklady oznámení v případě, že zemědělský závod přebírá nový žadatel – v případě převzetí dědicem/právním nástupcem

- a) Ohlášení vyšší moci – úmrtí.
- b) Úmrtní list žadatele.
- c) Prohlášení nového žadatele o převzetí závazku.
- d) Identifikační údaje nového žadatele (včetně bankovního spojení).
- e) Potvrzení o vynětí původního žadatele z LPIS.
- f) Doklad prokazující zařazení DPB pro nového žadatele do LPIS.
- g) Dokumenty dokládající právní nárok na převzetí zemědělského závodu, a to:
 - rozhodnutí příslušného soudu o dědictví po zemřelém, ve kterém je ustanoven dědic zemědělského závodu, nebo
 - listina prokazující povolání vykonavatele závěti nebo listina prokazující povolání správce pozůstalosti nebo usnesení příslušného soudu o jmenování správce pozůstalosti nebo části pozůstalosti zahrnující zemědělský závod, nebo
 - potvrzení notáře o okruhu dědiců a plné moci všech ostatních dědiců pro jednoho z nich k převzetí zemědělského závodu po původním žadateli

Podklady oznámení v případě, že zemědělský **závod zaniká – bez nástupce:**

- a) Ohlášení vyšší moci – úmrtí.
- b) Úmrtní list žadatele.
- c) Identifikační údaje právního nástupce (včetně bankovního spojení)
- d) Dokumenty prokazující právní nárok k podání ohlášení, a to:
 - rozhodnutí soudu o dědictví po zemřelém, nebo
 - listina prokazující povolání správce pozůstalosti nebo usnesení soudu o jmenování správce pozůstalosti nebo části pozůstalosti zahrnující zemědělský závod, příp. listina prokazující povolání vykonavatele závěti nebo
 - potvrzení notáře o okruhu dědiců a plné moci všech ostatních dědiců pro jednoho z nich ve věci dokončení správních řízení o žádostech původního žadatele a jejich souhlas s vyplacením příslušných dotací ohlašovatelí/novému žadateli.
- e) příp. Ohlášení stažení žádosti – pouze v případě, že nebyly před smrtí žadatele splněny podmínky pro poskytnutí dotace.

Za doklad o ukončení podnikání se považuje:

- potvrzení o výmazu žadatele z evidence zemědělského podnikatele.

Pokud není možné doložit doklad o ukončení zemědělské činnosti z důvodu prodlevy vydání příslušného rozhodnutí, doloží původní žadatel čestné prohlášení o ukončení zemědělské činnosti, ke kterému doloží kopii podání žádosti o vyřazení z evidence zemědělského podnikatele s podacím razítkem příslušného úřadu. Neprodleně po vydání potvrzení o vyřazení z evidence zemědělského podnikatele jej předloží SZIF.

10 Shrnutí nejčastějších problémových oblastí vedoucích k neposkytnutí, snížení popř. vrácení platby

- Právní účinky provedené aktualizace evidence půdy na základě ohlášení změny uživatelem nastávají nejdříve dnem bezprostředně následujícím po dni, kdy Fond změnu v evidenci půdy provede, a nejpozději pátým dnem od doručení ohlášení, nebo nastávají později, jestliže to vyplývá ze zjištěných důkazů. Pokud tedy žadatel např. chce zařadit nový díl půdního bloku do LPIS a zahrnout jej do žádosti o dotaci, měl by tak učinit v dostatečném předstihu před podáním žádosti.
- Před podáním žádosti je nezbytné provést kontrolu údajů v deklaraci dílů půdních bloků.
- Případný zásah vyšší moci musí být nahlášen přes Portál farmáře do 15-ti dnů od doby kdy tak žadatel mohl učinit. Oznámení nelze podat po zahájení fyzické kontroly na místě nebo až při podání odvolání.
- V žádosti deklarované díly půdních bloků obhospodařovat tj. evidovat v LPIS, po stanovenou dobu (ode dne podání žádosti nepřetržitě do 30. září).
- Důsledně dodržovat termíny pro provedení seče včetně odklizení biomasy nebo pastvy včetně likvidace nedopasků.

11 Související legislativa

11.1 Legislativa EU

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013, v platném znění.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 ze dne 2. prosince 2021 o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky a zrušení nařízení (EU) č. 1306/2013, v platném znění.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/2290 ze dne 21. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla pro metody výpočtu společných ukazatelů výstupů a výsledků stanovených v příloze I nařízení (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV) a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1172 ze dne 4. května 2022, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém v oblasti společné zemědělské politiky a uplatňování a výpočet správních sankcí v souvislosti s podmíněností.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/1173 ze dne 31. května 2022, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém v oblasti společné zemědělské politiky.

11.2 Legislativa ČR

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle užitelských vztahů, ve znění nařízení vlády č. 52/2023 Sb.

Nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 76/2015 Sb. o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 62/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření Natura 2000 na zemědělské půdě.

Nařízení vlády č. 73/2023 Sb., o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům.

Nařízení vlády č. 80/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření.

Nařízení vlády č. 81/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření ekologické zemědělství.

Nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům.

12 Užitečné odkazy

<http://www.eagri.cz> – informace ohledně podmínek pro poskytnutí dotace

<http://www.szif.cz> – informace ohledně příjmu žádostí a výplaty dotací

<http://www.mvcr.cz/sbirka> – Sbírka zákonů ČR

<http://eur-lex.europa.eu> – právo EU

**Metodika k provádění nařízení vlády č. 62/2023 Sb.,
o stanovení podmínek provádění opatření
Natura 2000 na zemědělské půdě**

ISBN 978-80-7434-712-2

**Vydalo
Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 110 00 Praha 1
www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz
Tisk Jiprint spol. s r.o.
Kosovská 26, 586 01 Jihlava**